

Nové parametry nemocenského pojištění zaměstnanců pro rok 2023

Zdroj: shutterstock.com

K 1. lednu 2023 dochází k pravidelné valorizaci redukčních hranic, a to denního vyměřovacího základu-samozřejmě odvozaného od příjmu nemocensky pojištěného zaměstnance, z něhož se stanoví (počítají) nemocenské dávky vyplácené státem (resp. průměrného hodinového výdělku pro výpočet náhrady příjmu v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti či karantény vyplácené zaměstnavatelem). - Ke stejnému datu se mění výše částky rozhodného příjmu pro účast na nemocenském pojištění.

Jinak řečeno, pokud jde o zvýšení redukčních hranic: Dochází tím ke zvýšení té části příjmu, která se započítává (zohledňuje) při výpočtu nemocenských dávek nebo náhrady příjmu (vyplácené z důvodu dočasné pracovní neschopnosti). Nepočítá se totiž celý příjem. Redukuje se tak, že čím vyšší příjem, tím méně se z něj v jednotlivých intervalech výše příjmu, určených právě oněmi redukčními hranicemi, započítává. (Náhrada mzdy není pochopitelně 100%ní, ani sociální dávky logicky nekompensují ušlý příjem plně.)

Návod pro výpočet peněžitých plnění (nemocenských dávek a náhrady mzdy)

V tomto článku, abychom se zbytečně neopakovali, se stručně zaměříme toliko na parametrické změny v oblasti nemocenského pojištění zaměstnanců pro rok 2023, neboť podrobněji jsme se nemocenskému pojištění, a to zejména z pohledu výpočtu nemocenských dávek (a tedy i uplatnění redukčních hranic), věnovali již 3. ledna 2022 v článku **Nové parametry nemocenského pojištění zaměstnanců po valorizaci redukčních hranic pro rok 2022: Jak se zvýší pro příští rok náhrada mzdy, nemocenské a další sociální dávky? (Viz >>> [zde](#)).**

Zvýšený limit pro povinnou účast na nemocenském pojištění zaměstnanců

Účast na systému státem provozovaného nemocenského pojištění je pro zaměstnance (resp. pro jejich drtivou většinu) povinná. Výjimky jsou stanoveny jen z toho důvodu, že u osob s nízkými příjmy by administrativní i finanční náročnost spojená s prováděním pojištění nebyla adekvátní nízké výši vypočtené dávky. Proto je stanovena hranice započitatelného příjmu za kalendářní měsíc pro vznik a trvání účasti na nemocenském pojištění. V současnosti činí rozhodný příjem 3500 Kč. Dosahuje-li sjednaná částka započitatelného příjmu ze zaměstnání za kalendářní měsíc aspoň této částky, vzniká účast na nemocenském pojištění. **[1] Od 1. ledna 2023 částka rozhodná pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění činí 4000 Kč.** (Vyhlášena byla ve Sbírce zákonů Sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí č. [320/2022 Sb.](#))**[2]**

Uvedený limit platí pro nemocenské pojištění vyplývající ze zaměstnání v rámci pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, kdežto pro zaměstnance činné na základě dohody o provedení práce je stanovena speciální hranice pro účast na nemocenském pojištění, a tou je příjem vyšší než 10 000 Kč. **[3]** Zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na dohodu o pracovní činnosti jsou tak nemocensky pojištěni, a proto se jim na straně jedné sráží pojistné na sociální zabezpečení a na straně druhé mají nárok na nemocenské dávky, od měsíčního příjmu 3500 Kč (nově 4000 Kč). Pro zaměstnance na dohodu o provedení práce totéž platí od měsíčního příjmu 10 001 Kč.

Redukční hranice pro stanovení nemocenských dávek

Pro účely výpočtu výše nemocenských dávek se zásadně nezohledňuje celý výdělek zaměstnance, ale jenom jeho určitá část – zmenšuje se prostřednictvím tzv. redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu.

1. redukční hranice v r. 2022 činí 1298 Kč, nově od 1. 1. 2023 to bude **1345 Kč**,

2. redukční hranice v r. 2022 je představována částkou 1946 Kč, nově pro rok 2023 to bude **2017 Kč**,

3. redukční hranice je v r. 2022 3892 Kč, nově půjde o **4033 Kč**.

Uvedené nové redukční hranice byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí č. [319/2022](#) Sb.

Redukce denního vyměřovacího základu se provede tak, že se započte

- do 1. redukční hranice 90 % denního vyměřovacího základu, (to platí pro nemocenské, ošetřovné a dlouhodobé ošetřovné, avšak pro stanovení peněžité pomoci v mateřství, otcovské poporodní péče a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství se z denního vyměřovacího základu do 1. redukční hranice počítá celých 100 % denního vyměřovacího základu)
- z části denního vyměřovacího základu mezi 1. a 2. redukční hranicí se započte 60 %,
- z části mezi 2. a 3. redukční hranicí se započte 30 %,
- k části nad 3. redukční hranici se nepřihlédne.

Redukční hranice pro náhradu příjmu v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény

Obdobně se redukuje i průměrný hodinový výdělek při stanovení výše náhrady mzdy za prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, ani on se nezohledňuje celý, nýbrž se upravuje (snižuje se) podle příslušných hodinových redukčních hranic. Tyto redukční hranice nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů, ale je třeba je dopočítat. Získají se tak, že se redukční hranice (denního vyměřovacího základu) pro výpočet nemocenského a dalších nemocenských dávek násobí koeficientem 0,175, a poté se zaokrouhlí na haléře směrem nahoru. Koeficient 0,175 vyjadřuje poměr kalendářních dnů a obvyklých pracovních dnů v týdnu, tedy 7: 5 dále dělený standardním počtem pracovních hodin ve směně, tedy osmi (tj. 7 : 5 : 8).

- 1345 Kč × 0,175 = 235,38 Kč
- 2017 Kč × 0,175 = 352,98 Kč
- 4033 Kč × 0,175 = 705,78 Kč

Redukční hranice průměrného hodinového výdělku tak nově od 1. 1. 2023 činí:

- **1. redukční hranice 235,38 Kč** namísto dosavadních 227,15 Kč, přičemž se z uvedené části (částky) hodinového příjmu započte 90 %,
- **2. redukční hranice 352,98 Kč** namísto stávajících 340,55 Kč z příjmu přesahujícího 1. redukční hranici až do hodnoty 2. redukční hranice se započte 60 %,
- **3. redukční hranice 705,78 Kč** oproti dosavadním 681,10 Kč, přičemž se z částky přesahující 2. redukční hranici až do částky ve výši 3. redukční hranice započte 30 %.
- Částka nad třetí redukční hranici se nezapočítává, nezohledňuje.

Automatické navýšení peněžitých nároků (nemocenských dávek nebo náhrady mzdy)

Výše dávek, na které vznikl nárok před 1. lednem kalendářního roku a tento nárok trvá ještě tohoto dne, se upraví bez žádosti od tohoto dne podle nové výše denního vyměřovacího základu stanoveného podle částek redukčních hranic platných od 1. ledna tohoto kalendářního roku.[\[4\]](#) O navýšení nemocenských dávek, ale ani náhrady mzdy

nebo platu nebo jiného příjmu za prvních 14 dnů pracovní neschopnosti nebo karantény, tak není třeba žádat, bude provedena automaticky. Nárok na zvýšení nemocenských dávek mají všichni oprávnění pojištěnci, ať jim vznikl nárok na dávku ještě v r. 2022 (před účinností valorizace redukčních hranic) nebo až v r. 2023 (po účinnosti valorizace).

Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovní právo a související kapitoly práva občanského